EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJA (ES) 2021/1675

2021 m. balandžio 29 d.

su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimo dėl 2 kuro elementų ir vandenilio bendrosios įmonės 2019 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo dalį

EUROPOS PARLAMENTAS,

— atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl 2 kuro elementų ir vandenilio bendrosios įmonės (toliau – „Bendroji įmonė“) 2019 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį ir V priedą,

— atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A9-0107/2021),

A. kadangi Kuro elementų ir vandenilio bendroji įmonė (KEV BĮ) buvo įsteigta 2008 m. gegužės mėn. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 521/2008 ([1]) kaip viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė laikotarpiui iki 2017 m. gruodžio 31 d., siekiant padidinti pastangas mokslinių tyrimų srityje ir paspartinti kuro elementų ir vandenilio technologijų diegimą; kadangi Reglamentas (EB) Nr. 521/2008 buvo panaikintas Tarybos reglamentu (ES) Nr. 559/2014 ([2]);

B. kadangi Reglamentu (ES) Nr. 559/2014 nustatyta, kad iki 2024 m. gruodžio 31 d. KEV BĮ pakeičiama 2014 m. gegužės mėn. įsteigta Bendrąja įmone;

C. kadangi KEV BĮ narės yra Sąjunga, kuriai atstovauja Komisija, Kuro elementų ir vandenilio bendros technologijų iniciatyvos pramonės grupė ir mokslinių tyrimų grupė „N.ERGHY“;

D. kadangi Bendrosios įmonės narės yra Sąjunga, kuriai atstovauja Komisija, naujoji pasaulio energetikos pramonės grupė AISBL (pramonės grupė), 2016 m. pervadinta į „Hydrogen Europe“, ir naujoji Europos kuro elementų ir vandenilio mokslinių tyrimų grupė AISBL (mokslinių tyrimų grupė), 2018 m. pervadinta į „Hydrogen Europe Research“;

E. kadangi didžiausias Sąjungos įnašas į Bendrosios įmonės pirmąjį veiklos etapą yra 470 000 000 EUR iš Septintosios bendrosios programos lėšų; kadangi kitų narių įnašai turi būti ne mažesni už Sąjungos įnašą;

F. kadangi Bendrojoje įmonėje didžiausias Sąjungos įnašas iš programos „Horizontas 2020“ yra 665 000 000 EUR (įskaitant ELPA asignavimus), o pramonės ir mokslinių tyrimų grupių nariai per Reglamente (ES) Nr. 559/2014 nustatytą laikotarpį turėtų prisidėti mažiausiai bendros 380 000 000 EUR vertės ištekliais, kuriuos sudarytų nepiniginiai įnašai Bendrosios įmonės finansuojamiems programos „Horizontas 2020“ projektams, bent 285 000 000 EUR vertės nepiniginiai įnašai papildomai veiklai ir piniginiai įnašai administracinėms išlaidoms;

Biudžeto ir finansų valdymas

1. pažymi, kad Audito Rūmų ataskaitoje dėl Bendrosios įmonės 2019 m. metinių finansinių ataskaitų (toliau – Audito Rūmų ataskaita) nustatyta, jog Bendrosios įmonės metinėse ataskaitose jos finansinė būklė 2019 m. gruodžio 31 d. ir su tą dieną pasibaigusiais metais susijusių operacijų, pinigų srautų rezultatai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama jos finansiniame reglamente ir Komisijos apskaitos pareigūno patvirtintose apskaitos taisyklėse; remdamasis Audito Rūmų ataskaita, taip pat pažymi, kad pagal sąskaitas atliktos operacijos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos;

2. pažymi, kad Bendrosios įmonės turimą 2019 finansinių metų galutinį biudžetą (jis apima iš naujo įtrauktus ankstesnių metų nepanaudotus asignavimus, asignuotąsias pajamas ir perskirstymus kitiems metams) sudarė 91 730 585 EUR įsipareigojimų asignavimų ir 113 855 981 EUR mokėjimų asignavimų; pažymi, kad bendras 2019 m. įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis buvo atitinkamai 85,9 ir 98,4 proc.;

([1]) 2008 m. gegužės 30 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 521/2008, įsteigiantis Kuro elementų ir vandenilio bendrąją įmonę (OL L 153, 2008 6 12, p. 1).

([2]) 2014 m. gegužės 6 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 559/2014, kuriuo įsteigiama 2 kuro elementų ir vandenilio bendroji įmonė (OL L 169, 2014 6 7, p. 108).

3. pažymi, kad 2019 m. pabaigoje iš Reglamente (EB) Nr. 521/2008 nustatyto didžiausio 470 000 000 EUR įnašo 421 606 000 EUR buvo Sąjungos įnašas Septintosios bendrosios programos lėšomis, įskaitant 19 107 000 EUR vertės nepiniginius įnašus, o pramonės ir mokslinių tyrimų grupių nariai prisideda patvirtintais bendros 447 506 000 EUR vertės ištekliais, kuriuos sudaro patvirtinti 429 600 000 EUR vertės nepiniginiai įnašai Septintosios bendrosios programos projektams; pažymi, kad 2019 m. Bendrosios įmonės pagal Septintąją bendrąją programą atliktų mokėjimų bendra suma sudarė 5 805 092 EUR, o bendra suma visam 2009–2019 m. laikotarpiui – 415 313 265 EUR, ir kad 2019 m. turėto Septintosios bendrosios programos projektams skirto biudžeto mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis buvo 95,1 proc.;

4. pažymi, kad 2019 m. pabaigoje bendras Sąjungos įnašas iš programos „Horizontas 2020“ buvo 420 067 000 EUR, o pramonės ir mokslinių tyrimų grupių nariai prisideda patvirtintais bendros 11 707 000 EUR vertės ištekliais, kuriuos sudaro patvirtinti 5 376 000 EUR vertės nepiniginiai įnašai Bendrosios įmonės finansuojamiems programos „Horizontas 2020“ projektams ir papildomi bendros 667 001 000 EUR vertės nepiniginiai įnašai papildomai veiklai;

5. remdamasis Audito Rūmų ataskaita, pažymi, kad žemą pramonės narių nepiniginių įnašų, susijusių su pagrindine veikla, lygį lėmė tai, kad Bendroji įmonė juos tvirtina gavusi galutinius prašymus kompensuoti išlaidas, todėl dauguma nepiniginių įnašų, kuriuos įsipareigota skirti, bus patvirtinta vėlesniame programos „Horizontas 2020“ įgyvendinimo etape, kai bus atliktas galutinis mokėjimas projektams ir parengti finansinių ataskaitų sertifikatai;

6. pažymi, kad bendrosiose įmonėse taikomos skirtingos procedūros, pagal kurias gaunamas finansinis įnašas iš bendrųjų įmonių privačiojo sektoriaus narių; ragina suderinti nepiniginio įnašo apskaičiavimą visose bendrosiose įmonėse; mano, kad bendrojoje procedūroje turėtų būti numatyti skaidrūs ir efektyvūs vertinimo metodai, kuriuos taikant būtų apskaičiuojama tikroji įnašo vertė; ragina Audito Rūmus vykdyti nepriklausomų išorės auditorių atliekamų auditų tikrinimą; taip pat ragina sukurti tinkamą teisinę sistemą, kuria būtų užtikrinta, kad reikalinga finansinio įnašo suma būtų pasiekta iki programos pabaigos; pažymi, kad teisinė sistema galėtų apimti reikalavimus, pagal kuriuos privačiojo sektoriaus įnašas turėtų būti sumokėtas anksčiau už atitinkamą Sąjungos įnašą arba tuo pačiu metu;

7. pažymi, kad programos „Horizontas 2020“ projektams skirto biudžeto įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis buvo atitinkamai 86,3 ir 100 proc.; taip pat pažymi, kad įsipareigojimų asignavimai nebuvo visiškai panaudoti, nes pagal dvi 2019 m. kvietimo pateikti pasiūlymus temas sutartys nebuvo skirtos;

Veikla

8. pažymi, kad bendroji įmonė naudoja konkrečius pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius (PVRR), taikomus programos „Horizontas 2020“ atveju, taip pat du bendrosios įmonės konkrečius PVRR, kuriais nustatoma lėšų dalis, skirta mokslinių tyrimų veiklai ir parodomiesiems projektams, įgyvendinamiems valstybėse narėse ir regionuose, kuriems skiriamos Sąjungos struktūrinių ir investicijų fondų lėšos; taip pat pažymi, kad PVRR (nustatyti 2014 m.) buvo peržiūrėti ir įtraukti į daugiamečio darbo plano priedą, kurį valdyba patvirtino 2018 m. birželio mėn., nes pastaraisiais metais technologijų srityje buvo padaryta didelė pažanga ir pradėjo atsirasti naujų taikomųjų programų;

9. prašo, kad bendroji įmonė persvarstytų savo komunikacijos strategiją, siekdama užtikrinti, kad atitinkami suinteresuotieji subjektai žinotų apie jos misiją, veiklą ir laimėjimus;

10. pažymi, kad 2019 m. gruodžio 31 d. sverto poveikio vertė buvo 2,24, atsižvelgiant į visus privačių partnerių įnašus, o atsižvelgiant tik į „Hydrogen Europe Industry“ ir „Hydrogen Europe Research“ narius – 1,51;

11. pažymi, kad 2019 m. bendroji įmonė užbaigė „CertifHy 2“ projektą, kuris yra Sąjungos lygmens žaliojo ir mažo anglies dioksido pėdsako vandenilio garantijos kilmės schemos katalizatorius ir svarbus orientyras siekiant sukurti galimą vandenilio sertifikavimo mechanizmą pagal Direktyvą (ES) 2018/2001 ([3]); atkreipia dėmesį į 2019 m. Europos vandenilio saugos duomenų bazėje (HIAD.2.0) registruotų įvykių peržiūros ir vertinimo dokumentą, kuriame pateikta rekomendacijų dėl būsimų mokslinių tyrimų šioje srityje; atkreipia dėmesį į naujoves, atsiradusias atsižvelgiant į tyrimo „Kuro elementai ir vandenilis žaliajai energijai Europos miestuose ir regionuose“ (angl. Fuel Cells and Hydrogen for Green Energy in European Cities and Regions) ataskaitoje pateiktas išvadas, pvz., kad įsteigta Europos vandenilio slėnių partnerystė (EH-S3P) pažangiosios specializacijos platformoje, pasirašyta sutartis dėl paramos plėtojant bandomąjį projektą priemonės valdymo ir į 2019 m. darbo planą įtraukta dideliam parodomajam (pavyzdiniam) projektui skirta tema „H2 slėnis“;

([3]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

12. pažymi, kad 2019 m. buvo pasirašyti susitarimai dėl dotacijų dviem dideliems parodomiesiems projektams („H2Haul“ ir „Djewels“) iš ankstesnio 2018 m. laikotarpio; be to, pažymi, kad 2019 m. kvietimo pateikti pasiūlymus atveju Bendroji įmonė iš viso gavo 43 reikalavimus atitinkančius pasiūlymus pagal savo 17 temų, kad paramos gavėjai buvo iš 23 valstybių narių arba asocijuotųjų šalių ir kad septyniuose projektuose dalyvauja subjektai iš keturių trečiųjų šalių; taip pat pažymi, kad 2019 m. buvo pasirašyti visi 17 susitarimų dėl dotacijų;

13. pažymi, kad 2019 m. pabaigoje bendrą Bendrosios įmonės projektų portfelį sudarė 155 projektai pagal Septintąją bendrąją programą (iš jų 150 buvo užbaigti, o 5 – pradėti) ir 109 pasirašyti projektai pagal programą „Horizontas 2020“ (iš jų 11 buvo užbaigti, o 98 – pradėti); taip pat pažymi, kad 2019 m. Bendroji įmonė paskelbė kvietimus pateikti pasiūlymus dėl dviejų tyrimų (2019 m. liepos mėn. buvo pasirašyta viena sutartis) ir du papildomus kvietimus pateikti pasiūlymus dėl paramos iniciatyvai „Misija – inovacijos“ ir regionams skirtos pagalbos plėtojant projektus priemonės (tais metais buvo pasirašytos abi sutartys);

14. pažymi, kad, remiantis Audito Rūmų ataskaita, 2019 m. pabaigoje programos „Horizontas 2020“ įgyvendinimo lygis buvo 83 proc., kiek tai susiję su kvietimų pateikti pasiūlymus vykdyti Bendrajai įmonei priskirtą veiklą procedūromis;

15. pažymi, kad 2019 m. pabaigoje Bendrojoje įmonėje dirbo 27 darbuotojai iš 10 valstybių narių, ir džiaugiasi galėdamas atkreipti dėmesį į tai, kad tarp darbuotojų beveik pasiekta lyčių pusiausvyra (51 proc. vyrų ir 49 proc. moterų); taip pat pažymi, kad 2019 m. programos „Horizontas 2020“ projektuose moterys sudarė 27 proc. dalyvių, 23,8 proc. projektų koordinatorių ir 33 proc. mokslinio komiteto narių;

16. ragina Komisiją ir Audito Rūmus parengti išsamų veiklos rezultatų stebėjimo metodą, kad būtų galima įvertinti Bendrosios įmonės teikiamą pridėtinę vertę ir įtraukti socialinį poveikį, poveikį užimtumui bei poveikį rinkai; mano, kad vertinimo rezultatai turėtų būti naudojami ateityje skiriant arba perskirstant Sąjungos finansavimą;

17. ragina Komisiją užtikrinti, kad būsimoje Bendrosios įmonės veiklos programoje būtų laikomasi Sąjungos teisės aktuose nustatytų reikalavimų ir tikslų, susijusių su klimato kaitos švelninimu, ir būtų taikomos Komisijos ir pramonės subjektų šioje srityje parengtos strategijos;

18. pažymi, kad intelektinės nuosavybės teisių klausimas turi būti įtrauktas į visas sutartis, kurios gali duoti numatytą poveikį arba veiklos rezultatą; primena, kad intelektinės nuosavybės teisėmis siekiama apsaugoti atskirų kūrėjų teises ir taip pat pateikti išsamią informaciją apie tai, kaip ta teise bus naudojamasi ateityje; kadangi veikla finansuojama ir viešosiomis lėšomis, rezultatai turėtų būti skaidrūs, prieinami visuomenei ir jiems turėtų būti taikomi specialūs reikalavimai; ragina Komisiją pasiūlyti teisinę intelektinės nuosavybės teisių ir jų įgyvendinimo rinkoje, įskaitant specialius reikalavimus ir pelno paskirstymą, sistemą;

Vidaus auditas

19. pažymi, kad 2019 m. Bendroji įmonė pateikė atsakymus, kurių reikėjo vidaus audito tarnybos (IAS) grupei rengiant ataskaitos dėl naujo 2019–2021 m. strateginio vidaus audito plano projektą ir galutinį variantą, ir kad sutarus su IAS naujas IAS auditas pagal 2019–2021 m. strateginį vidaus audito planą bus pradėtas 2020 m.; be to, pažymi, kad 2019 m. su Bendrąja įmone buvo konsultuojamasi ir ji teikė informaciją IAS, atsižvelgdama į konsultavimo pareigą dabartiniame grįžtamosios informacijos apie mokslinių tyrimų ir inovacijų politiką teikimo procese, kurį vykdo IAS bendro įgyvendinimo centro prašymu;

20. pažymi, kad 2019 m. gruodžio 31 d. visos su ankstesniais IAS auditais susijusios rekomendacijos ir veiksmų planai buvo sėkmingai įgyvendinti;

Vidaus kontrolė

21. remdamasis Audito Rūmų ataskaita, pažymi, kad Bendroji įmonė nustatė *ex ante* kontrolės procedūras, pagrįstas finansinių ir veiklos dokumentų peržiūromis vietoje, ir kad ji yra įpareigota įgyvendinti Komisijos naują vidaus kontrolės sistemą, kuri yra pagrįsta 17 vidaus kontrolės principų; remdamasis Audito Rūmų ataskaita, taip pat pažymi, kad 2019 m. pabaigoje Bendroji įmonė jau užbaigė trūkumų analizę, pagrįstą dabartine vidaus kontrolės sistema, ir parengė rodiklius, kad įvertintų naujų vidaus kontrolės principų veiksmingumą ir susijusias charakteristikas; pažymi, kad po 2018 m. savarankiškai atlikto vidaus kontrolės sistemos vertinimo, kurio rezultatais remiantis buvo parengtas veiksmų planas, 2019 m. buvo atliktas vidaus vertinimas, siekiant užtikrinti, kad veiksmų plano būtų laikomasi;

22. remdamasis Audito Rūmų ataskaita, pažymi, kad tarpinių ir galutinių mokėjimų pagal Septintąją bendrąją programą *ex post* auditus paramos gavėjo patalpose atlieka Bendroji įmonė, o programos „Horizontas 2020“ projektų prašymų kompensuoti išlaidas *ex post* auditus atlieka Komisijos bendra audito tarnyba, taip pat pažymi, kad, remdamasi turimais *ex post* audito rezultatais 2019 m. pabaigoje, Bendroji įmonė nurodė Septintosios bendrosios programos projektų 2,08 proc. reprezentatyvųjį klaidų lygį ir 1,08 proc. likutinį klaidų lygį bei programos „Horizontas 2020“ projektų 0,94 proc. reprezentatyvųjį klaidų lygį ir 0,7 proc. likutinį klaidų lygį (patvirtinimai ir galutiniai mokėjimai); atkreipia dėmesį, kad Komisijos pasiūlyme dėl programos „Horizontas 2020“ reglamento teigiama, kad mokslinių tyrimų išlaidoms pagal programą „Horizontas 2020“ 2–5 proc. metinės klaidų rizikos dydis yra realistinis tikslas, atsižvelgiant į kontrolės išlaidas, siūlomas taisyklių paprastinimo priemones ir susijusią riziką, siejamą su mokslinių tyrimų projekto išlaidų atlyginimu, o galutinis tikslas – pasiekti, kad atsižvelgus į visų auditų finansinį poveikį, taisymo ir sumų susigrąžinimo priemones daugiamečių programų įgyvendinimo pabaigoje likutinis klaidų lygis būtų kuo artimesnis 2 proc.;

23. pažymi, kad vykdydami veiklos mokėjimų kontrolę, Audito Rūmai tikrino atsitiktinai į imtį įtrauktų programos „Horizontas 2020“ 2019 m. galutinių paramos gavėjų atliktus mokėjimus, kad patvirtintų *ex post* audito klaidų lygius, ir kad šių išsamių auditų rezultatai neatskleidė jokių reikšmingų klaidų ar kontrolės trūkumų, susijusių su į imtį įtrauktais Bendrosios įmonės paramos gavėjais;

24. pažymi, kad 2019 m. rugsėjo mėn. Bendrosios įmonės vykdomasis direktorius patvirtino Bendrosios įmonės gero administracinio elgesio kodeksą; pažymi, kad Bendrosios įmonės 2019 m. gruodžio mėn. valdybos sprendimu patvirtino savo naujas finansines taisykles, parengtas remiantis pavyzdiniu viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės įstaigų finansiniu reglamentu; taip pat pažymi, kad 2019 m. pabaigoje Bendroji įmonė pradėjo dokumentų tvarkymo politikos tvirtinimo procedūrą, o galutinis dokumentas turi būti priimtas 2020 m. pradžioje;

25. pažymi, kad Bendrosios įmonės vadovybė, vykdydama nuolatinį rizikos vertinimo procesą, nuolat vertino ir aptarė Bendrosios įmonės 2020 m. išsamią rizikos matricą (įskaitant rizikos veiksnius, kuriems teikiamas mažesnis prioritetas), kad būtų atsižvelgta į bet kokius organizacijos vidaus ir išorės aplinkos pokyčius, taip pat apsvarstė 2018 m. nustatytų reikšmingos rizikos veiksnių ir veiksmų planų būklę; pažymi, kad Bendroji įmonė įgyvendina bendrą kovos su sukčiavimu mokslinių tyrimų srityje strategiją.